

Adelina Poljanšek,
Janko Strel

Vtisi ob jubileju testiranja za športnovzgojni karton na Osnovni šoli Žiri

Impressions upon the anniversary of the testing for the sports educational chart in the Žiri primary school

Izvleček

Športnovzgojni karton ali SLOfit je nacionalni sistem za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine, v katerega so vključene vse slovenske osnovne in srednje šole, med njimi tudi Osnovna šola Žiri. Na OŠ Žiri vemo, da so naši rezultati vedno nad slovenskim povprečjem, v zadnjem desetletju smo praviloma med 5 % najbolj gibalno učinkovitih ter na dnu po telesni višini in teži. Vrednotenje telesnega fitnesa se nam kot učiteljem zdi pomembno zlasti za načrtovanje našega dela.

Primerjava telesnega razvoja naših otrok v obdobju 1990–2017 kaže, da so učenci v tem obdobju višji za 4 cm, težji za 4 kg in imajo za 2 mm manj podkožnega maščevja; telesna višina učenek se ni spremenila, težje so za 2 kg in imajo 3 mm manj podkožnega maščevja, kar pomeni, da imajo več mišične mase. Primerjava njihovega gibalnega razvoja pa kaže, da so fantje v tem obdobju v povprečju napredovali za 12 %, dekleta pa za 6 %.

Člani našega aktiva razloge za tako dobre trende vidimo v spletu športnega utripa šole, naravnih danosti lokalnega okolja, posluha za športne dejavnosti na lokalni ravni ter v marljivih ljudeh, številnih žirovskih športnih strokovnjakih, ki že desetletja dajejo športno dejaven utrip kraja, ter športno ozaveščenih Žirovcih.

Ključne besede: osnovna šola, SLOfit, šport, zdravje, telesni fitnes.

Uvod

Tako je bilo zapisano v lokalnem časopisu Žirovske stopinje v mesecu juniju 2016 (Slika 1). Do tedaj nismo nikogar obveščali o rezultatih testiranja naših otrok za športnovzgojni karton. K obveščanju so nas spodbudili starši in krajani, ki so prek televizijskih zaslonov na Kanalu A v oddaji *Razgibajmo Slovenijo* spremljali, da se kaže trend padanja motoričnih sposobnosti slovenskih otrok v zadnjih desetih letih, obenem pa narašča prekomerna telesna teža. Naša šola je bila, kot primer dobre prakse, skupaj s predstavniki z Mini-

Abstract

The Sports Educational Chart or SLOfit is a national system for monitoring of children's and adolescents' physical and motor development in which all Slovenian primary and secondary schools take part, including the Žiri Primary School. The Žiri Primary School is aware of the fact that our results are always above the Slovenian average, and in the last decade we have usually ranked among the top 5 % of performers and at the bottom according to body height and weight. Evaluation of physical fitness is important to us, teachers, especially for the purpose of planning of our work.

A comparison of physical development of our children in the 1990–2017 period shows that children are currently 4 cm taller, 4 kg heavier by and have 2 mm less subcutaneous fat; the body height of female pupils has not changed, whereas they are 2 kg heavier and have 3 mm less subcutaneous fat, which means they have more muscle mass. A comparison of their physical development shows that boys have progressed by 12 % in this period and girls by 6 %, on average.

The members of our school staff believe that these positive trends are a result of the combination of promoting sport in school, the natural environment around the town, the promotion of sports activities at the local level, the diligence of the local people, Žiri's group of sports experts, who have helped build a sporting atmosphere in the town for decades, as well as Žiri's townspeople who have high sports awareness.

Keywords: primary school, SLOfit, sport, health, physical fitness.

strstva za zdravje, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter predstavnikom s Fakultete za šport, ki obdeluje rezultate testiranja, povabljen na okroglo mizo.

Tako smo se zbrali vsi športni pedagogi naše šole, da skupno izmenjamo misli, kateri bi lahko bili vzroki, da imamo ravno v našem kraju malo otrok s prekomerno telesno težo in tistih, ki so gibalno manj kompetentni. Odgovor ni tako preprost in lahko samo predstavimo nekatera razmišljanja ter ugibamo, kaj vse lahko vpliva na to.

■ Žirovci smo marljivi in delovni ljudje

»Telesna oziroma športna kultura je odraz razvoja kraja, dejavnik pripadnosti svojemu okolju in načinu življenja, zakladnica ustvarjanja pozitivne energije, ki omogoča aktivno vlogo pri delu, dru-

UČENCI PO GIBALNIH SPOSOBNOSTIH ZNOVA NAD SLOVENSKIM POVPREČJEM

Adelina Poljanšek,
OŠ Žiri

Športnovzgojni karton ali SLOfit je nacionalni sistem za spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine. Vanj so vključene vse slovenske osnovne in srednje šole, med njimi tudi Osnovna šola Žiri.

Športnovzgojni karton testira osnovne gibalne (motorične) sposobnosti – gibljivost, moč, hitrost, koordinacijo, vzdržljivost, ravnotežje in preciznost.

Tako lahko ugotovimo, ali napredujemo ali nazadujemo. Vsako leto aprila merimo: telesno

višino in težo, kožno gubo nadlahti, dotikanje plošče z roko, skok v daljino z mesta, poligon nazaj, dviganje trupa, predklon na klopici, veso v zgibi, tek na 60 in na 600 metrov.

Že več kot trideset let nam ta sistem omogoča kakovostnejše delo pri pouku športa, kar se kaže tudi v gibalnem in telesnem stanju slovenskih otrok in mladine, ki je boljše kot v večini evropskih držav. Žal tudi naši otroci niso imuni na spremembe in tudi v Sloveniji že vrsto let opažamo negativne posledice sodobnega načina življenja. Vsa ta leta se naša šola uvršča nad slovensko povprečje glede na opravljene meritve. Tudi letos smo dosegli odlične rezultate. Povprečje od 1. do 9. razreda, tako dečkov kot deklic, je nad slovenskim povprečjem. Izjemi sta telesna višina in telesna teža, ki slovenskega povprečja ne dosemeta. Smo ena redkih šol z zelo majhnim odstotkom otrok s prekomerno telesno težo.

Športnovzgojni karton nam že več kot trideset let omogoča spremljanje telesnega in gibalnega razvoja otrok.

Po besedah Gregorja Starca, vodja meritev na Fakulteti za šport, smo lahko šola ter kraj in njegovi prebivalci zgleden primer najboljše možne prakse.

Vztrajno ozaveščanje pomena gibanja, razumevanje vodstva šole in dobro delo učiteljev ter sodelovanje staršev in tistih, ki skrbijo za gibanje v kraju, so razlogi, da so rezultati učencev taki, kot so. •

žinskem življenju in prostem času. Šport je tudi način življenja in nepogrešljiv dejavnik ohranjanja in izboljševanja zdravja. Primerna raven razvoja telesnega fitnesa je osnovni predpogoj za uspešno ukvarjanje v športu in zagotavljanje pozitivnega zdravja. Za to so pa potrebni ustrezni materialni in naravni pogoji za športno vadbo. Najboljši pogoji so v razkošni naravi, ki jo premore občina Žiri, to je najboljša, najsvetlejša in najbolje opremljena »telovadnica«, ki jo je treba le skrbno in spoštljivo uporabljati. Potreba po gibanju, izražanju, sprostitvi, uveljavljanju, primerjanju, tekmovalnosti in predvsem odsotnost vsakdanjega telesnega naprezanja ter težave z zdravjem pa so ustvarile šport. Za šport so potrebni tudi ustrezni materialni pogoji, ki jih vzporedno z naravo lahko zagotovimo z novo športno dvorano« (Strel, 2017).

Občina Žiri se po površini in številu prebivalcev uvršča v drugo tretjino slovenskih občin, po ekonomski razvitosti in številu zaposlenih pa v prvo tretjino. Inovativnost malih in srednje velikih podjetij, vključno s tradicionalno inovativno Alpino, je na visoki ravni; številna podjetja so uveljavljena tudi na mednarodni ravni. Uspešnost in prepoznavnost kulturnega in intelektualnega ustvarjanja je zavidanja vredna za slovenske razmere, športniki se že tradicionalno odlično uveljavljajo na državni in mednarodni ravni.

Nasprotujoče temu, materialni pogoji za izobraževanje in šport (z izjemo skakalnega centra) ne dosegajo povprečja slovenske ravni. Gorenjska je na 9. mestu med 12 regijami po površini vadbenih prostorov osnovnih šol na učence in učenke (Jurak idr., 2012), kar je glede na razvoj športa, ekonomsko moč in družbeno kulturni razvoj v Sloveniji nepričakovano in zelo zaskrbljujoče. Še bolj zanimiv podatek pa je, da so učenci in učenke OŠ Žiri po športnih površinah na učence v bistveno slabšem položaju, kot je gorenjska regija, saj športna površina na učenca v občini znaša komaj 1,28 m² (povprečje za osnovno šolo je 1,81 m²) in se tako uvršča na sam rep slovenskih šol.

Smo osnovna šola z več kot 500 učenci in smo v kraju Žiri, ki je najbolj prepoznaven po tovarni Alpina. Vendar niso samo čevlji, pancernji, tekaški in pohodni čevlji ter športni copati kakovostni izdelki. Naš kraj je znan po marljivih in delovnih ljudeh. Obenem se naši krajanji tudi v prostem času veliko ukvarjajo s športom. In ni naključje, da so starši pravi vzor svojim otrokom.

Izgleda, kot da so prav ljudje pomemben dejavnik našega uspeha. Zaradi izjemnih kadrovskih potencialov v preteklosti (npr. prvi profesor športne vzgoje iz Žirov Darij Erznožnik je diplomiral že leta 1955 v Beogradu, leta 1960, ko je bila v Ljubljani ustanovljena Visoka šola za telesno kulturo, pa sta na OŠ Žiri že učila športno vzgojo dva profesorja športne vzgoje), pa tudi danes (iz Žirov je več kot 30 diplomantov in 5 študentov športne smeri) je telesni fitness učencev in učenk OŠ Žiri v primerjavi s Slovenijo na izjemno visoki ravni. Žal je večina žirovskih strokovnjakov zaposlenih v drugih, zlasti sosednjih občinah. Izjemno visok potencial telesnega fitnessa otrok omogoča uspešnost na področju izobraževanja in dela, hkrati pa je dobra podlaga za dejavni življenjski slog, zdravje in ne nazadnje za vrhunsko uspešnost v športu.

■ Žirovski otroci so desetletja med gibalno najbolj učinkovitimi v Sloveniji

Na naši šoli potekajo testiranja za športnovzgojni karton že vse od leta 1981. Veseli smo, da smo ves ta čas del tega sistema in z veseljem vsako pomlad v mesecu aprilu testiramo učence naše šole in čakamo povratne informacije. Le-te nam povedo, kje se nahajajo naši učenci po gibalnih sposobnostih glede na ostale v Sloveniji. Že vsa leta ugotavljamo, da so rezultati vedno nad slovenskim povprečjem, v zadnjem desetletju smo praviloma med 5 % najbolj gibalno učinkovitih, na dnu pa po telesni višini in teži. Vrednotenje telesnega fitnessa nam je kot učiteljem pomembno zlasti za načrtovanje našega dela. Delamo tako, kot se nam zdi strokovno najbolj pravilno, športnovzgojni karton pa nam pove, kje bi lahko s pravilno usmerjenim delom naše rezultate še izboljšali.

Ko dobimo povratne rezultate testiranja, z učenci vedno še ročno rišemo grafe, čeprav bi jih za posameznega učenca lahko dobili računalniško izrisane. Učenci namreč radi spremljajo trende rasti ali padanja lastnih motoričnih sposobnosti ter komentar učitelja, kako bi se dalo dosežke izboljšati, saj prav vsi stremijo k izboljšanju.

Športni pedagogi se zavedamo, kako pomembno je to testiranje za otroke in za nas, zato o tem tudi seznanimo starše na roditeljskih sestankih in na pogovornih urah. Zanimivo je tudi dejstvo, da vse več staršev poleg učnega uspeha svojega otroka bdi tudi nad temi informacijami.

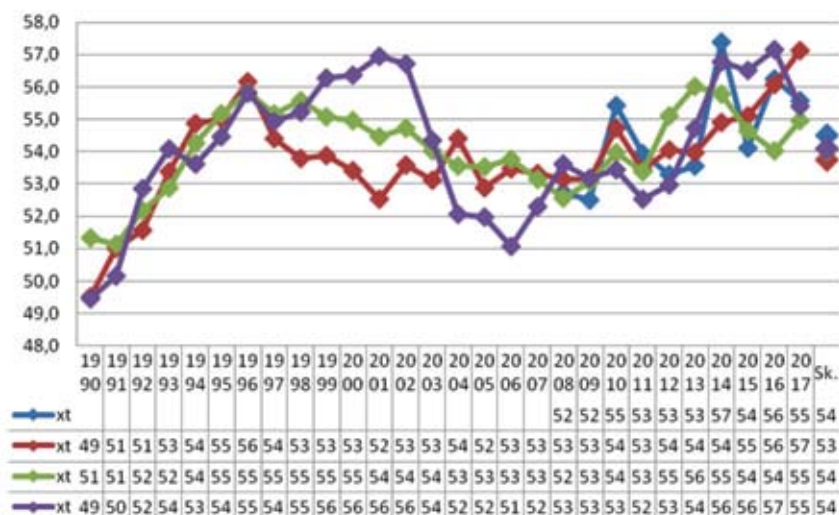
Na šolo smo povabili tudi dr. Janka Strela, ki ima največ zaslug, da se to testiranje izvaja že vsa ta leta. Povabili smo starše in učitelje na predstavitev analize telesnega fitnessa otrok za daljše časovno obdobje. Predavalnica je bila premajhna za vse prisotne, kar priča o ozaveščenosti staršev za skrb za zdravje svojih otrok.

Prav tako vsako leto naredimo analizo rezultatov in jih predstavimo celotnemu učiteljskemu zboru in z zanimanjem sledijo poročilu ter se veselijo, če nam uspe še vedno ohraniti tako dobre rezultate. Za take rezultate je zaslužen celoten učiteljski kolektiv, ki poučuje na razredni stopnji, prav tako ne bi šlo brez pravega poslušala vodstva šole.

Športni pedagogi smo povabljeni tudi na sestanek vzgojiteljskega zbora, da predstavimo rezultate telesnega fitnessa prvošolcev, saj so tudi zasluge vzgojiteljic, da se zavedajo pomena gibanja v predšolskem obdobju in da se čim več dejavnosti izvaja na prostem.

Na kratko predstavljamo trende razvoja gibalnih sposobnosti učencev OŠ Žiri 1990–2017. Naredili smo jih na način, da smo učence združili v skupine po triletnih (7–9; 10–12 in 13–15 let starosti) in posebej 6 letne učence, od leta 2007 naprej. XT vrednost je izračunana na osnovi povprečja T vrednosti vseh osmih gibalnih sposobnosti športnovzgojnega kartona (Kovač, Jurak, Starc, Leskošek, Strel, 2011) v obdobju od 1990–2017.

Ugotavljamo, da se naši učenci že dobri dve desetletji uvrščajo med 5 % najbolj gibalno učinkovitih v Sloveniji (Slika 2). Predvsem smo zelo zadovoljni z zelo visokimi vrednostmi telesnega fitnessa 6-letnih učencev in učencev. To je rezultat zavzetega dela vzgojiteljic, razrednih učiteljic in učiteljev športne vzgoje, ki vodijo proces športne vadbe in so v največji meri zaslužni za dosežen rezultat. V obravnavanem obdobju (1990–2017) so učenci drugega triletja sicer dosegli izjemno visoko raven gibalne učinkovitosti, toda primerjalno z drugimi učenci na šoli žal najslabši rezultat, ki je verjetno posledica tega, da se pouk pri športni vzgoji v četrtem in petem razredu ne deli po spolu. Iz analize je razvidno, da so učenci tretjega triletja v letu 2017 na zelo visoki ravni, toda preseneča njihov trend razvoja skozi različna obdobja. Njihova krivulja razvoja se namreč zelo spreminja in dosega najvišjo raven, pa tudi najnižjo v preteklih sedemindvajsetih letih. Ker so bili učenci sedmih in osmih razredov OŠ Žiri med leti 1996–2000 vključeni v program tretje ure športne vzgoje, so v tem obdobju izjemno izboljšali tudi telesni fitness, ki je dosegel izjemno visoko raven. Tudi športna uspešnost učencev v tem obdobju je bila izjemna. Redno smo bili finalisti, pa tudi državni prvaki v tekmovanju Šolske košarkarske lige in tudi v Košarkarskem pionirskem festivalu, imeli smo zelo visoke uvrstitve v atletiki – skokih in sprintih, pa tudi v drugih športnih zvrsteh. Po ukinitvi tretje ure športne vzgoje pa je v naslednjih petih letih telesni fitness za razmere v Žireh padel na izjemno nizko raven, čeprav smo bili leta 2006 še vedno visoko nad povprečjem Slovenije. Poslabšanje telesnega fitnessa učencev v navedenem obdobju je posledica zmanjšanja ur športne vzgoje, ki so jo doživeli učenci z ukinitvijo tretje ure. Tudi učitelji moramo priznati, da nam je zelo padla motivacija, naše razočaranje je očitno pustilo posledice tudi na učencih.

Slika 2. Trend povprečne gibalne učinkovitosti (XT-vrednosti športnovzgojnega kartona) otrok OŠ Žiri po treh starostnih skupinah v obdobju 1990–2017.

Raven telesnega fitnesa učenec je z vsemi posebnostmi skoraj identična učencem. Razlika je le v tem, da so učence leta 1990 imele telesni fitnes na višji ravni, učenci pa so v celotnem obdobju bolj napredovali, zato v letu 2017 v XT vrednosti ni več bistvenih razlik med spoloma.

Primerjava telesnega razvoja v obdobju 1990–2017 kaže, da so učenci v tem obdobju višji za 4 cm, težji za 4 kg in imajo za 2 mm manj podkožnega maščevja; telesna višina učenek se ni spremenila, težje so za 2 kg in imajo 3 mm manj podkožnega maščevja, kar pomeni, da imajo več mišične mase.

Z izjemo gibljivosti so naši učenci v omenjenem obdobju napredovali v vseh motoričnih sposobnostih; za 30 % v moči rok in ramenskega obroča ter trupa, za 15 % v koordinaciji gibanja vsega telesa, za 10 % v frekvenci izmeničnih gibov in za 8 % v aerobnem fitnesu. Povprečno so v gibalnih sposobnostih napredovali za 12 %. Učence so v tem obdobju napredovale v vseh motoričnih sposobnostih, razen v eksplozivni moči; največ v mišični moči trupa in mišični moči ramenskega obroča in rok za 20 %, koordinaciji gibanja vsega telesa za 15 % ter gibljivosti in frekvenci izmeničnih gibov za 5 %. Povprečno so v gibalnih sposobnostih napredovale za 6 %.

Možni razlogi za dober telesni fitnes Žirovcov

Če bi nas kdo vprašal, zakaj imamo tako dobre rezultate testiranja za športnovzgojni karton, bi težko z gotovostjo zatrdili, kaj je vzrok dobri rezultati, vsekakor pa lahko poiščemo možne razloge.

Življenje v neokrnjeni naravi in veliko gibanja na prostem je verjetno na prvem mestu. Takoj za tem je **ozaveščenost staršev** o pomembnosti gibanja za zdravje ter njihov zglede pri vključevanju v športne dejavnosti, ki so organizirane v kraju (tek, planinska in nordijska hoja, joga, zumba, pilates, ples, košarka, odbojka, tenis ...). Vsekakor je pomemben delež tudi **dobro organiziran in realiziran program športa** od 1. do 9. razreda na naši šoli. **Prisotnost športnih pedagogov že v nižjih razredih** ob prisotnosti in prizadevnosti razrednih učiteljic je zagotovo dodana vrednost.

Razredne učiteljice so v športni opremi na rednih urah športa in enakovredno posvečajo pozornost pri načrtovanju in realizaciji športne vzgoje in drugih predmetov.

Pri organizacijah športnih dogodkov, kot so npr. športni dnevi, športna tekmovanja ipd., so pripravljene **sodelovati vsi učitelji v kolektivu**. V kolektivu je dobra klima in med učitelji je veliko rekreativnih športnikov. Tudi nekateri učitelji in starši so se udeležili preverjanja telesnega fitnesa, ki ga je šola organizirala s skupaj z *Arcus medici* (družinska zdravstvena ambulanta).

Zaradi zanimivosti in pestrosti programov veliko otrok izbere **šport kot izbirni predmet. Z zdravstveno športno vzgojo** dopolnjujemo gibalni primanjkljaj otrok. Tja napotimo vse učence, katerih rezultati so na testiranju pod slovenskim povprečjem, še posebej smo pozorni na najmanj gibalno učinkovite. Ta program podpira občina, ki pa ga žal v 7., 8. in 9. razredu ne financira več. To pa se – žal – posledično pozna tudi pri gibalni učinkovitosti nekaterih učencev in učenek.

Za vse učence 4.–9. razreda so **organizirane šole v naravi** v povezavi z ostalimi predmeti (plavalna, smučarska, planinska, naravoslovni tabor). Šol v naravi se učenci udeležujejo 100 odstotno, čeprav so organizirane tudi med vikendi in počitnicami. Šole v naravi so ključnega pomena za povezovanje med učenci in učitelji. V delo so vključeni predvsem učitelji šole in kader iz žirovskih športnih društev, kar je odličen povezovalni moment. Veliko naših učencev je vključenih v najmanj en šport in odlično sodelujemo z **društvi v kraju** (smučarski skoki, nogomet, judo, karate, plezanje, florboll, ples ...). Na šoli še vedno deluje športno društvo Tabor, ki v svojih sekcijah vključuje veliko število otrok, ki vse leto tekmujejo v Košarkarskem superšolarju, Pionirskem festivalu, atletiki in odbojki ter dosegajo odlične rezultate na državnih ravni. Kljub temu da so učenci v Žireh pod povprečjem po višini, že vrsto let po rezultatih v košarki sodijo v sam vrh. V šolsko športno društvo se vključujejo tudi učenci, ki imajo nižjo razvitost telesnega fitnesa. Ker je atletika osnova za te športe, je tudi tem učencem omogočeno, da dvignejo svojo gibalno učinkovitost

Vodstvo šole se zaveda pomena športa za zdrav razvoj otrok in zato podpira in pomaga pri prizadevanjih za ohranitev ter razvoj športa na šoli (materialni pogoji, organizacija pouka, šol v naravi ...). Za kakovostno nadgradnjo športnih rezultatov in nadaljevanje sistematiziranega dela pa je **ena telovadnica** za Žiri v 6-mesečnem jesensko-zimskem-pomladanskem obdobju **krempo premalo**. Upamo, da bodo prizadevanja občine in naša prizadevanja obrodila sadove in da bomo prišli do prepotrebne velike športne dvorane s plesno delavnico, fitnessom, gimnastično jamo in plezalno steno (predviden začetek gradnje je v letu 2018), ki bo v dopoldanskem času pokrila potrebo redne športne vzgoje (sedaj več kot polovico ur poteka v neprimernih prostorih) in potrebe v popoldanskem času, ko marsikateri klub zaradi prostorske stiske ne more normalno delati in tekrovati.

Nadalje, naši učenci **ne iščejo izgovorov**, da ne bi delali na urah športa, redno prinašajo športno opremo. Mi ne učimo športa s tablicami in računalniki, ampak delamo skupaj z otroki in ocenjujemo njihov individualni napredek, tako da so vsi motivirani za delo. Velik poudarek posvečamo **dejavnostim na prostem**. Humor je tudi sestavni del ur, da se učenci bolj sprostijo.

Zelo smo tudi veseli, da sta v naš kraj prišla dva mlada zdravnika, ki imata izreden posluš tudi za zdravstveno preventivo otrok in odraslih ter dobro sodelujemo pri preventivnih projektih. Učenci ne prinašajo več opravičila od zdravnika, da so opravičeni dela, ampak le priporočilo za športno vadbo in pojasnila, česa ne smejo opravljati. Naš zdravnik Jaka Strel je bil pobudnik, da smo letos

v mesecu maju v Žireh poskusno izvedli **testiranje za odrasle** krajanje, imenovano ŽIRfit. Odziv krajanov je presegel naša pričakovanja, saj se je testiranja udeležilo več kot 250 ljudi, kar pričča o ozaveščenosti krajanov za svoje zdravje.

Ko smo **učenke osmih razredov** vprašali za njihovo mnenje, zakaj imamo ravno na naši šoli malo učencev s prekomerno telesno težo in le 17 % učencev, katerih telesni fitnes je pod slovenskim povprečjem, so nam povedale, da v kraju nimamo lokalov s hitro pripravo hrane in je na šoli poskrbljeno za zdravo prehrano. Da poleti hodijo veliko s starši v hribe, da pozimi veliko smučajo in tečejo na smučeh, da se v prostem času družijo prek športa in skupaj rolajo, kolesarijo. Da imamo veliko gozda in urejenih športnih poti (trimaska steza). Da v šolo hodijo peš ali s kolesom. Da je v tednu otroka organiziran ŽIR-ŽAV s športnimi vsebinami. Da starejši spodbujajo mlajše za ukvarjanje s športom. Da nastaja športni center Pr'pustotnik, kjer lahko igrajo odbojko na mivki, plavajo in konjarji trenirajo. Dodale so, da je velik poudarek na šoli na športu, da imajo spodbudo od učiteljev od 1. do 9. razreda in da radi delajo pri urah športa in se ne pritožujejo nad programom dela.

Pomembno se nam zdi tudi to, da smo športni pedagogi mešan kolektiv po spolu in starosti: Bogdan Erznoknik, Polona Maček, Miha Mlinar, Jasmina Zalar in Adelina Poljanšek; ter da med seboj dobro sodelujemo, si pomagamo in izmenjujemo izkušnje. Naš cilj je tudi v bodoče ohraniti in nadgraditi šolske programe športa in izboljšati pogoje za delo (nova telovadnica in obnova starih športnih objektov).

■ Literatura

1. Kovač, M., Jurak, G., Starc, G., Leskošek, B. in Strel, J. (2011). *Športno-vzgojni karton: diagnostika in ovrednotenje telesnega in gibalnega razvoja otrok in mladine v Sloveniji*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
2. Kovač, M. in Jurak, G. (2012). *Izpeljava športne vzgoje: didaktični pojavi, športni programi in učna okolje*. 2. dopolnjena in razširjena izdaja. Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. Jurak, G., Strel, J., Kovač, M., Starc, G., Leskošek, B., Bučar Pajek, M., ... Bednarik, J. (2012). *Analiza šolskega športnega prostora s smernicami za nadaljnje investicije: zaključno poročilo*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
4. Strel, J. (2017). *Umestitev športne dvorane v slovenski športni prostor – strokovna podlaga za pridobitev sofinanciranja*. Žiri: Arcus medici. FITlab Zavod za celostno zdravstveno in kineziološko obravnavo.

Adelina Poljanšek,
OŠ Žiri,
adelina.poljansek@gmail.com